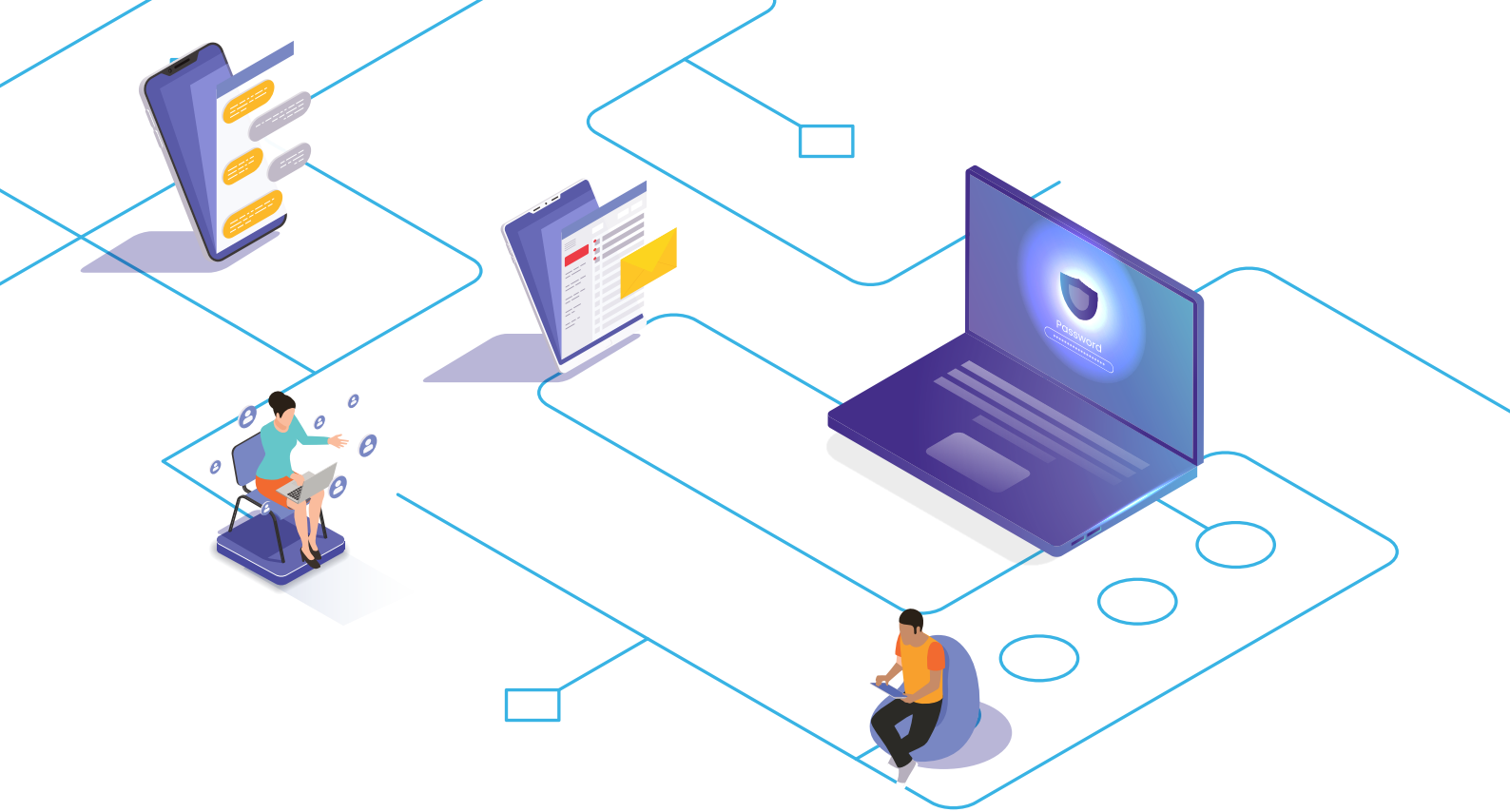

ASMENŲ SKAITMENINIŲ TEISIŲ UŽTIKRINIMAS

Santrauka

The executive summary published here has been automatically translated from English. The EDPB does not guarantee the accuracy of the translation. Please refer to the official text in its English version in case of doubt

ĮVADAS

2023 m. Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) ir toliau teikė svarbias bendrųjų duomenų apsaugos teisės ir pagrindinių teisinių principų, formuojančių skaitmeninę aplinką, aiškinimus. Ji taip pat ėmėsi keleto iniciatyvų siekdama skatinti bendradarbiavimą vykdymo užtikrinimo srityje, priėmė svarbių nuomonių dėl teisės aktų projektų ir išleido Vadovą smulkiąjam verslui. 2023 m. gegužės mėn. EDAV pirmininke penkerių metų laikotarpiui išrinkta Anu Talus. Ji pakeitė 2018–2023 m. pirmininkavusią Andreą Jelinek.

Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) yra nepriklausoma Europos įstaiga, įsteigta Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR), o jos tikslas – užtikrinti nuoseklų duomenų apsaugos taisyklių taikymą visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE).

EDAV sudaro ES duomenų apsaugos institucijų vadovai ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP). EEE šalių (Islandijos, Lichtenšteino ir Norvegijos) duomenų apsaugos institucijos taip pat yra EDAV narės, nors jos neturi balsavimo teisės. Europos Komisija ir Europos laisvosios prekybos asociacijos priežiūros institucija turi teisę dalyvauti EDAV veikloje ir posėdžiuose, sprendžiant su BDAR susijusius klausimus. EDAV įsikūrusi Briuselyje.

EDAV turi sekretoriatą, kurio veiklą užtikrina EDAPP. EDAV ir EDAPP bendradarbiavimo sąlygos nustatytos Susitarimo memorandume.

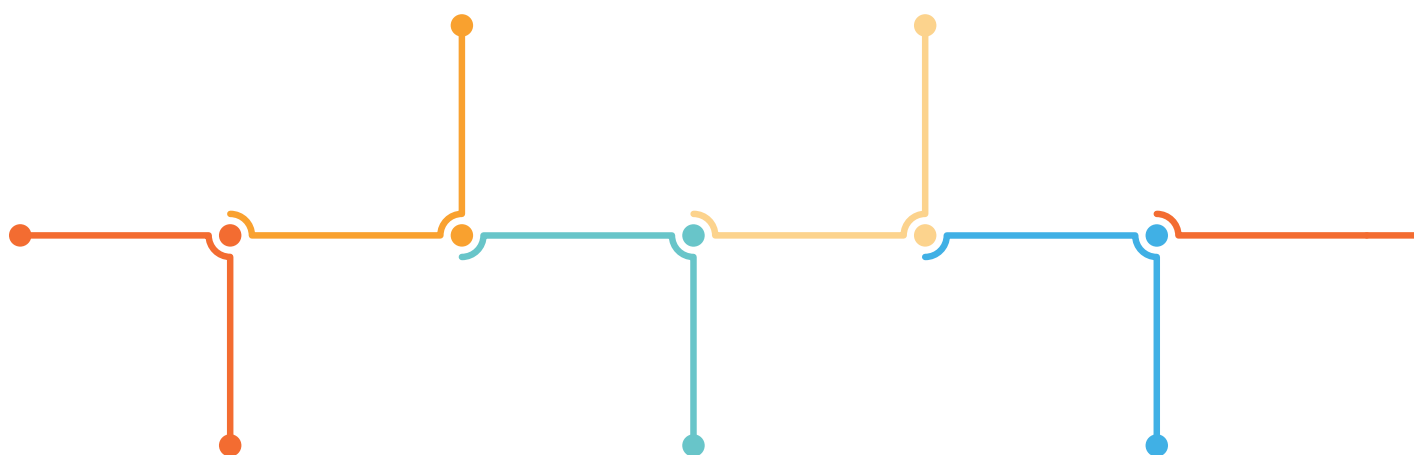
SVARBIAUSI ĮVYKIAI IR PRANEŠIMAI 2023

KOVO 15 D.

Pradėtas 2023 m. Koordinuotas vykdymo užtikrinimo veiksmas daugiausia dėmesio skiriant duomenų apsaugos pareigūnų paskyrimui ir padėčiai.

GEGUŽĖS 22 D.

Po EDAV privalomo sprendimo Nr. 1/2023 Airijos duomenų apsaugos institucija bendrovei „Meta Ireland Limited“ skyrė 1,2 mlrd. EUR baudą.

VASARIO 28 D.

Nuomonė 5/2023 dėl Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimo dėl tinkamos asmens duomenų apsaugos pagal ES ir JAV duomenų privatumo sistemą projektą.

BALANDŽIO 27 D.

Paskelbtas EDAV Duomenų apsaugos vadovas smulkiajam verslui.

GEGUŽĖS 25 D.

Anu Talus išrinkta naująja pirmininke, o Irene Loizidou – naująja pirmininkės pavaduotoja.

RUGSĖJO 15 D.

Po EDAV privalomo sprendimo Nr. 2/2023 Airijos duomenų apsaugos institucija bendrovei „TikTok Technology Limited“ skyrė 345 mln. EUR baudą.

SPALIO 27 D.

Skubus privalomas sprendimas Nr. 01/2023, kuriuo Airijos duomenų apsaugos institucijai nurodoma per dvi savaites imtis galutinių priemonių dėl bendrovės „Meta Ireland Limited“.

RUGSĖJO 19 D.

EDAV ir EDAPP bendra nuomonė dėl Pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo nustatomos papildomos procedūrinės taisyklės, susijusios su BDAR vykdymo užtikrinimu.

GRUODŽIO 12-13 D.

Indėlis rengiant Europos Komisijos BDAR taikymo ataskaitą pagal 97 straipsnį.

1. EDAV SEKRETORIATAS

EDAV sekretoriatas padeda Valdybai rengti privalomus sprendimus ir ginti EDAV teisme. Jis taip pat prisideda rengiant EDAV dokumentus, kaip antai gaires ir teisinės konsultacijas dėl naujų teisės aktų projektų pasiūlymų. Taip pat platina šiuos dokumentus visuomenei, užtikrina EDAV ryšius su žiniasklaida ir remia pirmininę jai atstovaujant Valdybą.

Svarbus informuotumą didinantis veiksmas, kurį įgyvendinant vadovaujamo vaidmens 2023 m. ėmėsi EDAV sekretoriatas – [Duomenų apsaugos vadovo smulkiajam verslui](#) paskelbimas. Šis vadovas yra viena iš pagrindinių 2021–2023 m. EDAV strategijos iniciatyvų. Juo siekiama mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) paprasta ir aiškiai suprantama kalba suteikti praktinės informacijos apie BDAR nuostatas. Vadovas padeda didinti MVĮ informuotumą apie BDAR ir juo siekiama stiprinti atitiktį BDAR pasitelkiant vaizdo medžiagą, struktūrines schemas ir praktinius patarimus.

EDAV sekretoriatas kuria ir prižiūri EDAV IT priemones, kuriomis naudojasi apie 1 500 EEE priežiūros institucijų darbuotojų. 2023 m. sekretoriatas surengė daugiau kaip 360 EDAV posėdžių, per kuriuos Valdybos nariai rengė EDAV dokumentus, skirtus užtikrinti nuoseklų duomenų apsaugos teisės aktų taikymą Europoje.

EDAV sekretoriatas dabar taip pat teikia sekretoriato paslaugas [Koordinuotos priežiūros komitetui](#), kuris užtikrina koordinuotą didelės apimties IT sistemų ir ES įstaigų ir agentūrų priežiūrą. 2023 m., be [Europolo](#), Europos prokuratūros, Eurojusto ir Vidaus rinkos informacinės (IMI) sistemos, kurių priežiūra jau buvo priskirta EDAV veiklai, ši priežiūros veikla išplėsta įtraukiant ir [Šengeno informacinę sistemą](#).

Kadangi EDAV užduočių apimtis labai išaugo ir jos tapo sudėtingesnės, pasikeitė ir EDAV sekretoriato

vaidmuo. 2023 m. pradžioje atlikus pakeitimus, EDAV sekretoriatas suskirstytas į penkis sektorius. Šis struktūros pakeitimas buvo būtinas siekiant spręsti didėjančio EDAV darbo krūvio problemą.

2. EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS VALDYBOS VEIKLA 2023 M.

EDAV tikslas - užtikrinti nuoseklų duomenų apsaugos teisės taikymą ir įgyvendinimą visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE).

Šiuo tikslu EDAV priima privalomus sprendimus siekdama spręsti ginčus, susijusius su BDAR įgyvendinimo užtikrinimu, skelbia gaires siekdama paaiškinti ES duomenų apsaugos teisę ir skatinti atitiktį jai bei priima nuomones, siekdama užtikrinti duomenų apsaugos institucijų veiklos nuoseklumą arba patarti Europos Komisijai bet kokiais su asmens duomenų apsauga susijusiais klausimais.

2023 m. EDAV priėmė du privalomus sprendimus ir vieną skubų privalomą sprendimą.

Be to, EDAV paskelbė dvi naujas gaires, susijusias su [Teisės saugos direktyvos 37 straipsniu](#) ir [E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies technine taikymo sritimi](#).

EDAV priėmė 37 nuomones dėl nuoseklumo (BDAR 64 straipsnis), iš kurių dešimt nuomonių buvo rengiamos vadovaujant EDAV sekretariatui, o dar 14 nuomonių - jam prisidedant. Dauguma šių nuomonių buvo susijusios su sprendimais dėl įmonėms privalomų taisyklių ir sertifikavimo įstaigos arba elgesio kodekso stebėsenos įstaigos akreditavimo reikalavimų projektais. EDAV, kartu su EDAPP, taip pat priėmė dvi nuomones teisėkūros klausimais.

2023 m. metinėje ataskaitoje pateikiamas visas gairių, nuoseklumo ir teisėkūros procedūra priimamų dokumentų sąrašas. Kai kurie iš jų apžvelgiami plačiau.

2.1. PRIVALOMI SPRENDIMAI

Privalomas sprendimas Nr. 1/2023 dėl Airijos priežiūros institucijos pateikto sprendimo ginčo dėl bendrovės „Meta Platforms Ireland Limited“ vykdomo duomenų perdavimo jos „Facebook“ paslaugos teikimo tikslais (BDAR 65 str.)

2023 m. balandžio mėn. Privalomu sprendimu Nr. 1/2023 EDAV išsprendė ginčą dėl bendrovės „Meta Platforms Ireland Limited“ (*Meta IE*) vykdomo duomenų perdavimo.

Remdamasi privalomu sprendimu, Airijos duomenų apsaugos institucija *Meta IE* skyrė 1,2 mlrd. EUR baudą. Bauda skirta už tai, kad Meta pagal standartines sutarčių sąlygas (SSS) nuo 2020 m. liepos 16 d. vykdė asmens duomenų perdavimą į JAV. Be to, Meta IE buvo nurodyta užtikrinti duomenų perdavimo atitiktį BDAR.

Privalomas sprendimas Nr. 2/2023 dėl Airijos priežiūros institucijos pateikto sprendimo ginčo, susijusio su bendrove „TikTok Technology Limited“ (BDAR 65 straipsnis)

2023 m. rugpjūčio mėn. EDAV išsprendė ginčą dėl Airijos duomenų apsaugos institucijos sprendimo projekto dėl bendrovės „TikTok Technology Limited“ (*TikTok IE*) vykdomo 13–17 metų platformos naudotojų asmens duomenų tvarkymo. Savo Privalomame sprendime Nr. 2/2023 EDAV išnagrinėjo įmonės „TikTok“ taikomą dizaino praktiką, susijusią su dviem iššokančiais pranešimais, kurie buvo rodomi 13–17 metų vaikams, t. y. registracijos iššokantis langas ir vaizdo įrašų skelbimo iššokantis langas. Atlikus analizę nustatyta,

kad abiejuose iššokančiuose languose pasirinkimo galimybės naudotojui nebuvo pateiktos objektyviai ir neutraliai.

Remdamasi EDAV privalomu sprendimu, Airijos duomenų apsaugos institucija pateikė galutinį sprendimą, kuriame nustatyta, visų pirma, kad *TikTok IE*, tvarkydama 13–17 metų vaikų asmens duomenis, pažeidė BDAR įtvirtintą sąžiningumo principą ir skyrė jai papeikimą bei nurodymą užtikrinti atitiktį BDAR, ir 345 mln. EUR baudą.

Skubus privalomas sprendimas Nr. 01/2023, priimtas gavus Norvegijos priežiūros institucijos prašymą skirti galutines priemones, susijusias su „Meta Platforms Ireland Ltd“ (BDAR 66 straipsnio 2 dalis)

Remdamasi 2023 m. spalio 27 d. EDAV skubiu privalomu sprendimu Nr. 01/2023, Airijos duomenų apsaugos institucija bendrovei Meta IE nustatė draudimą tvarkyti asmens duomenis siekiant juos panaudoti vartotojų elgesiu grindžiamai reklamai remiantis sutartimi ir teisėtu interesu. EDAV skubus privalomas sprendimas buvo priimtas gavus Norvegijos duomenų apsaugos institucijos prašymą skirti galutines priemones, kurios turėtų poveikio visoje EEE.

2.2. BENDROSIOS GAIRĖS

2023 m. EDAV priėmė dvi naujas gaires, taip pat devynerias gaires, parengtas remiantis viešomis konsultacijomis. 2023 m. metinėje ataskaitoje išsamiau aptariami du svarbūs gairių rinkiniai.

Po viešų konsultacijų, 2023 m. vasario 14 d. EDAV priėmė Gaires Nr. 03/2022 dėl manipuliatyvių dizaino sprendimų socialinės žiniasklaidos platformose. Jomis siekiama nustatyti praktines rekomendacijas ir gaires socialinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams – socialinės žiniasklaidos valdytojams,

socialinės žiniasklaidos platformų kūrėjams ir naudotojams, kaip įvertinti manipuliatyvius dizaino sprendimus socialinės žiniasklaidos sąsajose ir jų išvengti. Dėl tokių dizaino sprendimų naudotojai dažnai priima nepagrįstus, nenorimus ir (arba) galimai žalingus sprendimus, susijusius su jų asmens duomenų tvarkymu. Gairėse pateikiamas nebaigtinis manipuliatyvių dizaino sprendimų, su kuriais susiduriama per visą socialinės žiniasklaidos paskyros gyvavimo ciklą (t. y. nuo paskyros susikūrimo etapo iki paskyros ištrynimo), sąrašas, taip pat kiekvieno atvejo pabaigoje išsamiai aprašoma geriausia praktika.

Gairėmis Nr. 05/22 dėl veido atpažinimo technologijos naudojimo teisėsaugos srityje EDAV prisideda prie tebevykstančios veido atpažinimo technologijos integracijos teisėsaugos srityje, kuriai taikoma Teisėsaugos direktyva ir nacionalinės teisės aktai, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę. Gairėse pateikiama aktualios informacijos ES ir nacionalinio lygmens teisės aktų leidėjams, taip pat teisėsaugos institucijoms įgyvendinant ir naudojant veido atpažinimo technologijos sistemas. Gairės taikomos tik veido atpažinimo technologijai. Tačiau kitų formų teisėsaugos institucijų vykdomas asmens duomenų tvarkymas remiantis biometriniais duomenimis, ypač jei jis vyksta nuotoliniu būdu, gali kelti panašų arba papildomą pavojų asmenims, jų grupėms ir visuomenei.

2.3. KONSULTACIJOS TEISĖKŪROS KLAUSIMAIS

Atsižvelgdama į Europos Komisijos prašymą suteikti konsultacijas teisėkūros klausimais, EDAV priima nuomonės duomenų apsaugos ES klausimais. Nuomonės teisėkūros klausimais gali priimti viena EDAV arba kartu su EDAPP. Metinėje ataskaitoje pateikiamas visų priimtų rekomendacijų teisėkūros klausimais sąrašas.

Svarbus EDAV pastangų 2023 m. rezultatas, kuris išsamiau aprašytas ataskaitoje, – EDAV ir EDAPP bendra nuomonė 01/2023 dėl Pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo nustatomos papildomos procedūrinės taisyklės, susijusios su Reglamento (ES) 2016/679 vykdymo užtikrinimu. Ši teisėkūros iniciatyva įgyvendinta pagal EDAV 2022 m. išsikeltus tikslus.

3. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS

EDAV atliko šeštąją metinę apklausą siekdama įvertinti savo veiklą pagal BDAR 71 straipsnio 2 dalį. Apklausoje daugiausia dėmesio skirta per metus atliktam EDAV darbui ir rezultatams, visų pirma jos gairėms, bendroms nuomonėms ir konsultaciniam darbui. Apklausa surengta siekiant suprasti, ar jos gairės yra naudingos aiškinant BDAR nuostatas, ir siekiant nustatyti geresnius būdus, kaip padėti organizacijoms ir asmenims orientuotis ES duomenų apsaugos sistemoje. Tarp apklaustų pagrindinių suinteresuotųjų šalių buvo duomenų apsaugos ir teisės į privatumą srities mokslininkai, verslo sektoriaus specialistai ir nevyriausybinų organizacijų nariai.

Apklausoje dalyvavusios suinteresuotosios šalys teigiamai atsiliepė apie EDAV gaires ir pažymėjo, kad jos turi didelę praktinę vertę, nes jose išsamiai apžvelgiamos su sudėtingomis taisyklėmis susijusios aplinkybės. Suinteresuotosios šalys nuolat remiasi įvairiomis gairėmis, nes jose pateikiama išsamiai aprašytų pavyzdžių, kurie yra lengvai suprantami, net jei duomenų apsauga nėra pagrindinė suinteresuotųjų šalių darbo sritis. Siekiant toliau tobulinti gaires, buvo pateikta konstruktyvių pastabų, kad gairėse būtų galima panaudoti vizualizaciją, pavyzdžiui, vaizdo įrašus, kurie padėtų aiškiau suprasti techniškesnius gairių skyrius.

4. BENDRADARBIAVIMAS VYKDYMO UŽTIKRINIMO SRITYJE IR DUOMENŲ APSAUGOS INSTITUCIJŲ ATLIEKAMAS VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

Nacionalinės duomenų apsaugos institucijos yra nepriklausomos valdžios institucijos, užtikrinančios, kad duomenų apsaugos teisės aktai būtų taikomi nuosekliai. Jos atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant asmenų teises į duomenų apsaugą, bendradarbiaudamos ir naudodamos suteiktais įgaliojimais imtis taisomųjų veiksmų. EDAV imasi keleto iniciatyvų, kuriomis siekiama skatinti duomenų apsaugos institucijų bendradarbiavimą įgyvendinimo užtikrinimo srityje.

4.1. EDAV VEIKLA, KURIA REMIAMAS ĮGYVENDINIMO UŽTIKRINIMAS

EDAV 2023 m. Koordinuoto vykdymo užtikrinimo pagrindinė tema – „Duomenų apsaugos pareigūnų skyrimas ir padėtis“. 2023 m. 25 duomenų apsaugos institucijos visoje EEE atliko koordinuotus tyrimus ir kreipėsi į įvairias organizacijas, taip pat į atskirus duomenų apsaugos pareigūnus ir gavo daugiau kaip 17 000 atsakymų. Duomenų apsaugos institucijos savo išvadas apibendrino nacionalinėse ataskaitose, o šios vėliau buvo sujungtos į EDAV ataskaitą, kurioje išvardytos kliūtys, šiuo metu kylančios duomenų apsaugos pareigūnams, ir pateikta rekomendacijų, kaip toliau stiprinti jų vaidmenį. Ataskaitoje duomenų apsaugos institucijos raginamos vykdyti daugiau informuotumo didinimo veiklos, o organizacijos – užtikrinti, kad duomenų apsaugos pareigūnai turėtų pakankamai galimybių.

Be to, duomenų apsaugos institucijoms didinti savo pajėgumus prižiūrėti ir užtikrinti asmens duomenų apsaugą padeda ekspertų paramos grupė. Šios grupės teikia duomenų apsaugos institucijų

tyrimams reikalingas ekspertines žinias, o bendros svarbos įgyvendinimo užtikrinimo veikloje – stiprina bendradarbiavimą ir solidarumą, sustiprinamos ir papildydamos atskirų duomenų apsaugos institucijų stiprybes, daugiausiai dėmesio skiriant jų veiklai. Iki šiol iš viso pradėta 13 projektų, kai kurie iš jų susiję su dirbtiniu intelektu.

2023 m. birželio mėn. EDAV surengė intensyvių mokymų stovyklą interneto svetainių patikrų tema, į kurią pakvietė kelis duomenų apsaugos institucijų specialistus. Šis renginys buvo puiki proga panaudoti ir aptarti naują EDAV interneto svetainių audito priemonę, sukurtą ekspertų paramos grupėje, kuri dabar yra paskelbta kaip atvirasis kodas svetainėje code.europa.eu.

Antrą kartą EDAV, įgyvendindama savo ekspertų paramos grupės iniciatyvą, užsakė parengti teminį atvejų analizės rinkinį apie duomenų tvarkymo saugumą ir pranešimą apie duomenų saugumo pažeidimą. Atvejų analizės – tai pagal vieno langelio procedūrą priimtų sprendimų konkrečia tema apžvalgos. Šių rinkinių tikslas – suteikti duomenų apsaugos institucijoms ir plačiajai visuomenei, įskaitant privatumo apsaugos specialistus, galimybę susipažinti su sprendimais, kuriuos priėmė duomenų apsaugos institucijos, vykdydamos tarpvalstybinio bendradarbiavimo procedūras.

4.2. BENDRADARBIAVIMAS IR NUOSEKLUMAS

Tarpvalstybinio pobūdžio skundai registruojami centrinėje duomenų bazėje per IML sistemą. Iš viso 2023 m. pradėtos 1 023 procedūros, susijusios su vieno langelio principu (BDAR 60 straipsnis), iš jų dėl 442 buvo priimti galutiniai sprendimai.

4.3. NACIONALINĖS BYLOS, KURIOSE PASINAUDOTA ĮGALIOJIMAIŠ IMTIS TAISOMŪJŲ VEIKSMŲ

Duomenų apsaugos institucijos gali imtis įvairių tyrimo, konsultavimo ir taisomųjų priemonių siekdamos užtikrinti, kad subjektai jų šalyse tinkamai ir nuosekliai taikytų duomenų apsaugos teisę. Šios taisomosios priemonės apima duomenų tvarkymo apribojimus, draudimus arba baudas.

2023 m. duomenų apsaugos institucijos kartu skyrė daugiau kaip 1,9 mlrd. EUR baudų. Išsamus 2023 m. paskirtų baudų sąrašas pateikiamas 5 skyriuje, ten pat pateikiamas ir nebaigtinis nacionalinių įgyvendinimo užtikrinimo priemonių sąrašas.

KONTAKTINIAI DUOMENYS

Pašto adresas

Rue Wiertz 60, B-1047 Brussels

Biuro adresas

Rue Montoyer 30, B-1000 Brussels